

Utrikesutskottet

Verksamhetsberättelse för Finlands delegation i Nordiska rådet 2023

INLEDNING

Remiss

Verksamhetsberättelse för Finlands delegation i Nordiska rådet 2023 (B 1/2024 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande Ville Väyrynen, Finlands delegation i Nordiska rådet
- råd för internationella ärenden Mari Herranen, Finlands delegation i Nordiska rådet
- chef för sekretariatet för nordiskt samarbete Ann-Sofie Stude, utrikesministeriet.

Samband med andra handlingar

I samband med verksamhetsberättelsen för delegationen i Nordiska rådet 2023 har utskottet också behandlat årsberättelsen om det nordiska regeringssamarbetet 2023 (USP 14/2024 rd).

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Norge var Nordiska rådets ordförandeland 2023. Det norska ordförandeskapet prioriterade ett tryggt Norden, ett grönt Norden och ett ungt Norden. Särskilda fokusområden var då säkerhets- och beredskapssamarbete, gröna energi- och transportlösningar samt de unga i Norden. Island var ordförandeland för samarbetet mellan de nordiska regeringarna, det vill säga Nordiska ministerrådet.

Under året antog Nordiska rådet en ny internationell strategi med tre fokusområden: säkerhet i Norden och dess närområden, den regelbaserade världsordningen och den nordiska modellen samt hållbar utveckling i Norden och globalt. Rådet initierade också en utredning av huruvida Helsingforsavtalet behöver uppdateras. Presidiet tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att bedöma om nya politikområden som säkerhet, beredskap samt utrikes- och försvarspolitik bör inkluderas i avtalet. Enligt uppgift är presidiet på basis av arbetsgruppens arbete enigt om nästan alla behov av att uppdatera avtalet, med undantag av skrivningarna om de självstyrande områdena i Norden. Det handlar om vilken ställning de tre självstyrande områdena ska ha enligt det internationella avtalet och vilket deras mandat är i det nordiska samarbetet i Nordiska rådet och ministerrådet. Det

Betänkande UtUB 6/2024 rd

slutliga beslutet om rekommendationer till regeringarna fattas vid rådets session på Island hösten 2024.

Vid sakkunnigutfrågningen framgick det att det säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet under de senaste åren har framhävts också i diskussionerna i Nordiska rådet. Detta samarbete framhävs ytterligare nu då också Sverige är medlem i Nato. Utrikesutskottet betonar vikten av nordiskt samarbete i anslutning till säkerhet och beredskap. Utskottet välkomnar uppgiften om att Finlands delegation aktivt har främjat diskussionen om bland annat samarbete inom civil beredskap mellan de nordiska länderna. Utskottet betonar att en gemensam lägesbild är viktig när det gäller att bemöta hoten. Utskottet betonar också att det i anslutning till säkerhets- och försvarspolitiken är viktigt att beakta att det inte uppstår överlappningar med befintliga strukturer, såsom Nordefco.

Under året fortsatte Nordiska rådet sitt nära samarbete med många organisationer utanför Norden. Enligt uppgift är en av de viktigaste samarbetsparterna Baltiska församlingen, som samlar parlamentariker från Estland, Lettland och Litauen. Det tvååriga samarbetsdokumentet mellan organisationerna reviderades 2023 för åren 2024—2026. Inom ramen för samarbetet ordnade Baltiska församlingen i maj 2023 en konferens om det östliga partnerskapet för att stödja länderna i Östeuropa och Sydkaukasien.

Nordiska rådets årsberättelse och årsberättelsen om det nordiska regeringssamarbetet redogör mångsidigt för samarbetet mellan de nordiska länderna inom flera olika sektorer. Utskottet riktar som under tidigare år uppmärksamheten mot skrivningarna i berättelserna om vikten av fri rörlighet och avveckling av gränshinder mellan de nordiska länderna.

Vid utfrågningen av sakkunniga fick utskottet också en översikt över Finlands kommande ordförandeskap i det nordiska samarbetet. År 2025 är Finland ordförande för det nordiska regeringssamarbetet och år 2026 har Finland ordförandeskapet i det nordiska parlamentariska samarbetet. Utskottet betonar vikten av goda förberedelser för dessa perioder och gott samarbete mellan båda nivåerna för att maximera Finlands inflytande i utvecklingen av Norden.

Till sist vill utrikesutskottet särskilt framhålla betydelsen av det nordiska EU-samarbetet, särskilt samarbetet och kontakterna mellan de nordiska parlamentens behöriga EU-utskott. Utskottet anser också att fackutskottens möten med motsvarande utskott i de andra nordiska länderna kan vara till nytta. Delegationen i Nordiska rådet kan ha en aktiv roll i att föra dessa aktörer samman.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 1/2024 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Betänkande UtUB 6/2024 rd

Helsingfors 8.10.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kimmo Kiljunen sd
vice ordförande Sofia Vikman saml
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Antti Kaikkonen cent
medlem Atte Kaleva saml
medlem Pia Kauma saml
medlem Johannes Koskinen sd
medlem Jarmo Lindberg saml
medlem Veijo Niemi saf
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Ville Vähämäki saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.